

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบบของประชาธิปไตยของประชาชนดำเนินนาทรรษ อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม โดยมี ขั้นตอน ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. คำถามการวิจัย
3. ขอบเขตการวิจัย
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 5. สรุปผลการวิจัย**
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมืองเมืองตามระบบของประชาธิปไตยของประชาชน ในดำเนินนาทรรษ อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม
2. เพื่อสร้างรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบบประชาธิปไตยของประชาชน ในดำเนินนาทรรษ อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม
3. เพื่อนำเสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบบประชาธิปไตยของประชาชน ในดำเนินนาทรรษ อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม

คำถามการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันและปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมืองเมืองตามระบบของประชาธิปไตยของประชาชน ในดำเนินนาทรรษ อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนมเป็นอย่างไร

2. รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบบประชาธิปไตยของประชาชนใน
ตำบลนาทราย อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม มีรูปแบบอย่างไรบ้าง
3. รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบบประชาธิปไตยของประชาชนใน
ตำบลนาทราย อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ที่เหมาะสมกับตำบลนาทราย อำเภอเมือง
นครพนม จังหวัดนครพนม เป็นอย่างไร

ขอบเขตการวิจัย

1. ด้านเนื้อหาในการวิจัย

ดำเนินการศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบบประชาธิปไตย
ของประชาชนในตำบลนาทราย อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม

2. ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่วิจัยในขั้นตอนศึกษาปรากฏการณ์และขั้นตอน
ประเมินยืนยัน ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ โดยใช้วิธีการ
คัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง จากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง อายุ 18 ปีขึ้นไป ทั้งหมด 3,779 คน
จากประชากรทั้งตำบล 5,708 คน จากทั้งหมด 9 หมู่บ้าน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ได้คำนวณจาก
สูตรของ ยามานาเคน คือ ในที่นี่ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 362 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างในขั้นตอนการจัดเวลาที่ชาวบ้านครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 โดยใช้
วิธีการเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของประชากร ซึ่งผู้วิจัยได้นำโดยวิธีการ
เจาะจงหาขนาดกลุ่มตัวอย่างจากทั้งหมด 9 หมู่บ้านฯ ละ 7 คน แต่ละหมู่บ้านรวม 63 คน
ประกอบด้วย ผู้นำชุมชน กลุ่มอาชีพ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) กลุ่มสตรี
ประชญ์ชาวบ้าน เยาวชน ประชาชนทั่วไป

3. ด้านระยะเวลาของการวิจัย

ผู้วิจัยจะทำการศึกษาระหว่างเดือน ธันวาคม 2554 ถึงเดือน มีนาคม 2555

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษาปรากฏการณ์ และประเมินด้านความรู้
ด้านเขตคติ และด้านการปฏิบัติ แบ่งเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นแบบทดสอบความรู้
จำแนกเป็น ถูก ผิด จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3 เจตคติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นแบบสอบถามเจตคติ
จำแนกเป็นเห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่แน่ใจ จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 4 การปฏิบัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นแบบสอบถามการ
ปฏิบัติ จำแนกเป็น เป็นประจำ เป็นบางครั้ง ไม่เคย จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะ

2. ผู้วิจัยเป็นเครื่องมือในการทำวิจัยขั้นตอนการจัดเวทีชาวบ้านและการจัดเสวนากลุ่ม
โดยการสังเคราะห์รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบบประชาธิปไตยของประชาชน
ดำเนินรายการ อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบบประชาธิปไตย
ของประชาชนในดำเนินรายการ อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

**ข้อที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง อายุ 18 ปีขึ้นไป เกี่ยวกับรูปแบบ
การมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบบประชาธิปไตย**

ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง อายุ 18 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง กิตติเป็นร้อย
ละ 56.6 มีอายุ 18-35 ปี กิตติเป็นร้อยละ 55.8 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา หรือเทียบเท่า กิตติ
เป็นร้อยละ 45.0 และมีอาชีพเกษตรกรรม หรือรับจ้าง กิตติเป็นร้อยละ 49.7

**ข้อที่ 2 ระดับความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมทาง
การเมืองตามระบบประชาธิปไตย**

ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง อายุ 18 ปีขึ้นไป มีความรู้โดยรวม กิตติเป็นร้อยละ 74.
มีเจตคติโดยรวม กิตติเป็นร้อยละ 71.3 มีการปฏิบัติโดยรวมปฏิบัติบางครั้ง กิตติเป็นร้อยละ 41.9
เคยปฏิบัติ กิตติเป็นร้อยละ 32.7 ปฏิบัติประจำ กิตติเป็นร้อยละ 25.4 มีระดับความรู้เกี่ยวกับรูปแบบ
การมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบบประชาธิปไตยอยู่ในระดับสูง กิตติเป็นร้อยละ 72.9
มีระดับเจตคติอยู่ในระดับสูง กิตติเป็นร้อยละ 98.6 และมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
กิตติเป็นร้อยละ 62.2

ขั้นที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบบประชาธิปไตย

ส่วนที่ 1 ผู้วิจัยใช้การจัดกลุ่มเนื้อหาและพรรณนาความ โดยนำมาจากแบบสอบถามตอนที่ 5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ สรุปได้ดังนี้

1.1 อยากให้คนไทยมีความรู้เกี่ยวกับการปกครองตามระบบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รัฐสิทธิและหน้าที่การพัฒนาส่วนใหญ่ แต่ไม่ละเลยเสียง ส่วนน้อย ซึ่งความเสมอภาค ถูกต้องและเป็นธรรม ความมีการร่วมก็ประชาสามัคันนี้เกี่ยวกับหลักสิทธิ เสรีภาพ และแสดงความเสมอภาคของประชาชน

1.2 อยากให้ทุกคน มีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบบประชาธิปไตย ในทางสร้างสรรค์มากกว่านี้

1.3 ความมีการรวมกลุ่มหรือจัดตั้งกลุ่มในระดับชุมชนให้มากกว่านี้ เพื่อจะได้มีสิทธิเรียกร้องให้นำมาใช้

1.4 การมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบบประชาธิปไตย สามารถที่จะกระทำและแสดงออกถึงการมีส่วนร่วมหรือออกความคิดเห็นเกี่ยวกับการเมืองได้ทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน และต้องเป็นไปอย่างสงบและถูกต้องตามกรอบกฎหมาย และไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น ทั้งทางตรงและทางอ้อม

1.5 อยากให้นักการเมืองสามัคคีป้องคงกันและกัน หันหน้าเข้าหากัน ปฏิรักษามาเรื่อกัน

1.6 ไม่อยากให้ประเทศไทยมีการจับกลุ่มประท้วงหรือใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา ควรหันหน้าเข้าหากันจับมือกัน

1.7 อยากให้มีการเลือกตั้งในทุกระดับเหมือนกับนานาอารยประเทศมีการ เศรษฐกิจ ไม่มีการใชเงินซื้อเสียงเลือกตั้งในทางที่ผิดกฎหมาย

ส่วนที่ 2 จากการประชุมเวทีชาวบ้านเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบบประชาธิปไตย กลุ่มที่ 1 ได้นำเสนอผลการประชุมระดมสมอง ดังนี้

2.1 ผู้มีสิทธิเลือกตั้งต้องไปใช้สิทธิเลือกตั้งให้ครบถ้วนเพื่อจะได้ตัวแทนของประชาชนที่แท้จริง

2.2 การติดต่อโดยตรงกับเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือนักการเมืองมีส่วนที่จะได้ผลประโยชน์สูงสุดท่องถิ่นได้รวดเร็วกว่าปกติ

2.3 อยากให้คนไทยมีความรู้เกี่ยวกับการปกครองตามระบบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รัฐสิทธิและหน้าที่เคาเรพเสียงส่วนใหญ่ แต่ไม่ละเลยกเสียงส่วนน้อย บีดความเสมอภาค ถูกต้องและเป็นธรรม

2.4 ความมีการรวมร่วงค์ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับหลักสิทธิ เสรีภาพ และแสดงความเสมอภาคของประชาชน

2.5 อยากให้ประชาชนทั่วไป ศศิริ เยาวชน มีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบบประชาธิปไตยมากกว่านี้ เพื่อจะได้รู้ปัญหาของชาวบ้านอย่างแท้จริง

2.6 การมีส่วนร่วมทางการเมืองต้องเป็นไปอย่างสร้างสรรค์

2.7 ความมีการรวมกลุ่มหรือจัดตั้งกลุ่มในระดับชุมชนให้มากกว่านี้ เพื่อจะได้มีสิทธิเรียกร้องผลประโยชน์ได้มากขึ้น

2.8 การมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบบประชาธิปไตย สามารถที่จะกระทำและแสดงออกถึงการมีส่วนร่วมหรือออกความคิดเห็นเกี่ยวกับการเมืองได้ทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน และต้องเป็นไปอย่างสงบและถูกต้องตามกรอบกฎหมาย และไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น ทั้งทางตรงและทางอ้อม

2.9 อยากให้นักการเมืองสามัคคีป้องคงองกันและกัน หันหน้าเข้าหากัน ปรึกษาหารือกัน ทำแต่สิ่งดีๆ

2.10 เราสามารถเข้าไปเป็นสมาชิกพรรคการเมืองหรือช่วยนักการเมืองหาเสียงเลือกตั้งได้โดยไม่ผิดกฎหมาย

2.11 “ไม่อยากเห็นนักการเมืองใช้อารมณ์ตัดสินใจไว้ความคิดตัดสินใจ ไม่พูดจาถูกทางซึ่งกันและกัน ไม่อยากเห็นนักการเมืองแต่ละพรรคระยะกัน เพราะอาจจะถูกไม่คิดถูกทางของต่างชาติ

2.12 นักการเมืองทุกคนต้องปฏิบัติตามให้เป็นคนดีของสังคม ไม่คดโกงกิน แห่นดิน มีคุณธรรม

2.13 “ไม่อยากให้ประเทศไทยมีการจับกลุ่มประท้วงหรือใช้ความรุนแรงในการแก่ปัญหา ควรหันหน้าเข้าหากันจับมือกัน ช่วยกันแก่ปัญหาด้วยสันติ ประเทศไทยจะได้มีความสงบสุข กลับมาเป็นสยามเมืองยิ่งเหมือนแต่ก่อน ขนาดใด ไหนจะเท่าคนไทยรักกันขอให้คนไทยรักกันตลอดไป

2.14 อยากให้คนไทยรักกัน สามัคคีกัน ไม่คดโกงบ้านเมือง ให้ความรักกันในหมู่ประชาธิปไตย

2.15 อยากให้มีการเลือกตั้งในทุกระดับเหมือนกับประเทศสหรัฐอเมริกา
และญี่ปุ่น

2.16 ควรมีการรณรงค์ให้ประชาชนไปเลือกตั้งกันให้มากกว่านี้

2.17 น่าจะมีการประชาสัมพันธ์ให้เห็นข้อดีข้อเสียของการไปใช้สิทธิ
เสรีภาพ รวมไปถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองด้านต่างๆ

2.18 ไม่ควรมีการใช้เงินซื้อเสียงเลือกตั้ง เพราะเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย

ขั้นที่ 4 สร้างรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบบประชาธิรัฐ

ผู้วิจัยได้สรุปสังเคราะห์เป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองศึกษาทราบ
แนวคิด ทฤษฎี ปรากฏการณ์จากแบบสอบถามที่สำรวจ และการจัดสนทนากลุ่มหรือเวที
ชาวบ้าน ดังนี้

แผนภาพที่ 4 สรุปรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมือง

4.1 จากแผนภาพแสดงรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองดังกล่าวสามารถสรุป
รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองได้ ดังนี้

4.1.1 การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งทั้งระดับประเทศและระดับท้องถิ่น เป็น
รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ชัดเจนที่สุด

4.1.2 กิจกรรมเกี่ยวกับพรรคการเมืองและการลงเรื่องท่าเสียง ได้แก่ การชักชวนให้ผู้อื่นไปลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครที่ตนสนับสนุน การทำงานให้พรรคการเมืองหรือผู้สมัครเข้ารับการเลือกตั้งอย่างกระตือรือร้น

4.1.3 กิจกรรมของชุมชน ได้แก่ การทำงานร่วมกับบุคคลอื่นและการจัดตั้งกลุ่มขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ ของท้องถิ่น

4.1.4 การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้แก่ การกระทำการบุคคลในลักษณะที่เป็นการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้มาหรือปักป้องผลประโยชน์บางอย่างของตนหรือกลุ่มของตน

4.1.5 การล้อบนี้ รวมถึง บุคคลที่พยายามติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้นำทางการเมืองโดยทางที่จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ

4.1.6 การประท้วง เป็นความพยายามที่จะสร้างผลกระทบต่อการตัดสินใจนโยบายของรัฐบาล โดยการทำร้ายร่างกายหรือทรัพย์สิน ดำเนินรายการไม่ค่อยมีผู้เข้าร่วม กิจกรรมนี้มากนัก

4.2 การนำรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบบประชาธิปไตยของประชาชน ไปใช้ในพื้นที่ เนื่องจากห่วงเวลาที่ทำการวิจัยจำกัดด้วยระยะเวลา การนำรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบบประชาธิปไตยของประชาชน ไปใช้ในพื้นที่ดำเนินรายการ อาจต้องใช้ระยะเวลาที่มากกว่านี้ แต่อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยได้ ได้เสนอแนวทางที่ได้ทำการวิจัยแก่ผู้นำชุมชน ได้แก่ กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ในที่ประชุมกำนันผู้ใหญ่บ้านประจำเดือนมีนาคม 2555 ในวันที่ 5 มีนาคม 2555 ที่ห้องประชุมองค์กรบริหารส่วนตำบลนาหาราย ตามรูปแบบ ดังนี้

4.2.1 การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งทั้งระดับประเทศและระดับท้องถิ่น เป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในดำเนินรายการที่ชัดเจนที่สุด

4.2.2 กิจกรรมเกี่ยวกับพรรคการเมืองและการลงเรื่องท่าเสียง ได้แก่ การชักชวนให้ผู้อื่นไปลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครที่ตนสนับสนุน การทำงานให้พรรคการเมืองหรือผู้สมัครเข้ารับการเลือกตั้งอย่างกระตือรือร้น

4.2.3 กิจกรรมของชุมชน เช่น การทำงานร่วมกับบุคคลอื่นและการจัดตั้งกลุ่มขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ ของหมู่บ้านและดำเนินรายการ

4.2.4 การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น การกระทำการบุคคลในลักษณะที่เป็นการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้มาหรือปักป้องผลประโยชน์บางอย่างของตน

4.2.5 การลือบบี้ เป็นการที่บุคคลพยาบาลติดต่อกันเจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้นำทางการเมืองโดยทางที่จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจนโยบาย

4.2.6 การประท้วง เป็นความพยายามที่จะสร้างผลกระทบต่อการตัดสินใจนโยบายของรัฐบาล

สำหรับผลการนำรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบบประชาธิปไตยไปใช้งานในพื้นที่ตำบลนาทรายนี้ คงต้องอาศัยเวลาสักระยะเวลาหนึ่ง หรือมีผู้วิจัยที่ให้ความสนใจเกี่ยวกับเรื่องนี้มาดำเนินการวิจัยในโอกาสต่อไป

ข้อที่ 5 ยืนยันรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบบประชาธิปไตยของประชาชน

เพื่อเป็นการยืนยันรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบบประชาธิปไตยของประชาชนในตำบลนาทราย ผู้วิจัยได้เชิญตัวแทนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมาร่วมเสวนากลุ่มจำนวน 10 คนมาพูดคุยกัน (Conniorsarship) ในวันที่ 18 มีนาคม 2555 ระหว่างเวลา 09.00 – 12.00 น. ที่ห้องประชุม ตำบลนาทราย บ้านกอเมืองครพนม จังหวัดนครพนม มีผู้เข้าร่วมเสวนาระดับต่ำ 1) กำนัน 1 คน 2) ตัวแทนกลุ่มอาชีพ 1 คน 3) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) 1 คน 4) กลุ่มสตรี 1 คน 5) ประธานชุมชน 1 คน 6) สมาชิกสภาองค์กร บริหารส่วนตำบล 1 คน 7) ประชาชนทั่วไป 1 คน 8) ผู้สูงอายุ 1 คน 9) พนักงานส่วนตำบลขององค์กรบริหารส่วนตำบลนาทราย จำนวน 1 คน 10) เยาวชน 1 คน รวม 10 คน โดยเบ็ดโอลากให้ทุกคนได้ร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบบประชาธิปไตยของประชาชนในตำบลนาทรายที่ได้จากทุกขั้นตอนข้างต้นเป็นรายบุคคล

ผู้เข้าร่วมเสวนามีความเห็นแนวทางเดียวกันคือ รูปแบบการมีส่วนร่วมดังที่กล่าวมานี้เป็นรูปแบบที่ผ่านการปฏิบัติมาโดยตลอดที่ตำบลนาทรายได้ก่อตั้งขึ้นมา ได้ถูกนำมาใช้ทั้งในคราวที่จะมีการเลือกตั้งระดับประเทศหรือระดับท้องถิ่นก็ตาม การร่วมกิจกรรมภายในกลุ่มของแต่ละหมู่บ้านทั้ง 9 หมู่บ้าน การประสานงานกับเจ้าหน้าที่ของรัฐและนักการเมืองโดยการลือบบี้ หรือการประท้วง เป็นความพยายามที่จะสร้างผลกระทบต่อการตัดสินใจนโยบายของรัฐบาล มีรูปแบบเหล่านี้เป็นรูปแบบหลักที่ใช้การมากถึงปัจจุบันสรุปได้ ดังนี้

5.1 การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งทั้งระดับประเทศและระดับท้องถิ่น เป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในตำบลนาทรายที่ชัดเจนที่สุด

5.2 กิจกรรมเกี่ยวกับพรรคการเมืองและการรณรงค์หาเสียง เช่น การชักชวนให้ผู้อื่นไปลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครที่ตนสนับสนุน การทำงานให้พรรคการเมืองหรือผู้สมัครเข้ารับการเลือกตั้งอย่างกระตือรือร้น

5.3 กิจกรรมของชุมชน เช่น การทำงานร่วมกับบุคคลอื่นและการจัดตั้งกลุ่มขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ ของหมู่บ้านและตำบลนาทราย

5.4 การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น การกระทำการของบุคคลในลักษณะที่เป็นการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้มาหรือป้องผลประโยชน์บางอย่างของตน

5.5 การลือชื่อ เป็นการที่บุคคลพยายามติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้นำทางการเมืองโดยทางที่จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจนโยบาย

5.6 การประท้วง เป็นความพยายามที่จะสร้างผลกระทบต่อการตัดสินใจนโยบายของรัฐบาล

อภิปรายผล

จากการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบบประชาธิปไตยของประชาชนในตำบลนาทราย อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ได้นำมาอภิปราย ดังนี้

1. ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งอายุ 18 ปีขึ้นไปความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบบประชาธิปไตยอยู่ในระดับดับสูง คิดเป็นร้อยละ 72.9 เจตคติอยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 98.6 และการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 62.2

สอดคล้องกับงานวิจัยของ วันเพ็ญ ชีวรังสรร (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องทัศนคติและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของชาวเข่าแห่งอีก็ อหมู่บ้านพาหมี อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ซึ่งพบว่า ชาวเข่าแห่งอีก็ มีส่วนร่วมในทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง ค่อนข้างสูง

การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนในตำบลนาทรายได้รับความรู้จากระบบเรียนการสอน การเข้ารับการฝึกอบรมจากหน่วยงานภาครัฐหรือภาคเอกชน หรือสื่อสารมวลชน เช่น หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ ป้ายประกาศต่างๆ หรือการรวมกลุ่มภายในหมู่บ้าน ตำบลและการเข้าไปมีส่วนร่วมในระดับอำเภอหรือจังหวัด จึงทำให้เขตคติต่อการมีส่วนร่วมในทางการเมืองอยู่ในระดับสูงไปด้วย

2. รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบบประชาธิปไตยของประชาชนใน
ตำบลนาทราย อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ประกอบด้วย 6 รูปแบบ การที่ผลการวิจัย
ปรากฏชัดนี้อ่านเป็นพระว่า

2.1 การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ในพื้นที่ตำบลนาทราย อาจมีข้อแตกต่างจาก
หรือใกล้เคียงกับพื้นที่อื่น เช่น การเลือกตั้งระดับประเทศจำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งน้อยกว่า
การเลือกตั้งระดับท้องถิ่นซึ่งมีผลต่อการมีส่วนได้ส่วนเสียของผู้มีสิทธิเลือกตั้งน้อยกว่า
ประกอบกับผู้สมัครเลือกตั้งระดับท้องถิ่นสูงไปให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมาใช้สิทธิเลือกตั้ง เช่น
การช่วยเหลือค่าใช้จ่ายในการเดินทางกลับมาใช้สิทธิเลือกตั้ง รวมถึงความเป็นเครือญาติใกล้ชิด
กับผู้สมัครเลือกตั้งด้วย

2.2 กิจกรรมเกี่ยวกับพรรคการเมืองและการรณรงค์หาเสียง เช่น การซักชวนให้
ผู้อื่นไปลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครที่ตนสนับสนุน การทำงานให้พรรครการเมืองหรือผู้สมัครเข้า
รับการเลือกตั้งอย่างกระตือรือร้น เนื่องจากบางคนอาจเข้าไปเป็นหัวคะแนนของผู้สมัคร
~~เดียก็จะเป็นผู้ช่วยในการชักจูงผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ไม่ใช่ชาวบ้านเช่นเดียวกัน~~
เข้าไปติดต่อทั้งผู้สมัครเลือกตั้งเอง เพื่อให้ได้มาซึ่งคะแนนเสียงที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้

2.3 กิจกรรมของชุมชน เช่น การทำงานร่วมกับบุคคลอื่นและการจัดตั้งกลุ่มขึ้น
เพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ รวมทั้งการเข้าร่วมเป็นสมาชิกในชุมชนหรือองค์กรอย่างกระตือรือร้น
ในอันที่จะดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นของหมู่บ้านและตำบลนาทราย เพราะการเป็น
สมาชิกของกลุ่มถือว่าเป็นการรวมกันเพื่อสร้างความเข้มแข็งและปักป้องผลประโยชน์ของกลุ่ม
เป็นการมีส่วนร่วมที่ใกล้ตัวมาก ยิ่งถ้ากลุ่มนี้ขนาดเล็กจะเห็นภาพการมีส่วนร่วมที่ชัดเจน
หากเป็นกลุ่มใหญ่จะเห็นรูปแบบของตัวแทนหรือคณะกรรมการทำงานแทนสมาชิกนั่นเอง

2.4 การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นการกระทำการของบุคคลในลักษณะที่เป็น
การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลทั้งในระดับชาติ หน่วยงานระดับจังหวัด ส่วนราชการระดับ
อำเภอ องค์กรบริหารส่วนตำบล แม้กระหั้นระดับหมู่บ้าน โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้ได้มาหรือ
ปักป้องผลประโยชน์บางอย่างของตนหรือกลุ่มของตน ปัญหาที่เข้าสนับสนุนใจและนำไปคิดต่อกับ
เจ้าหน้าที่ของรัฐโดยตรง

2.5 การลืมบื้น เป็นการที่บุคคลพยายามติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้นำ
ทางการเมืองโดยทางที่จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินนโยบาย ประเด็นเรื่องที่กระทบต่อ
ประชาชนส่วนใหญ่ หมายถึงกิจกรรมที่มุ่งจะก่อให้เกิดแรงสนับสนุนหรือต่อต้านกฎหมายหรือ
พระราชบัญญัติหรือการตัดสินใจนโยบายของฝ่ายบริหารนั่นเอง

2.6 การประท้วง ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับ การใช้ความรุนแรง ซึ่งเป็นความพ่ายแพ้ที่จะสร้างผลกระทบต่อการตัดสินใจนโยบายของรัฐบาล โดยการทำร้ายร่างกายหรือทรัพย์สิน ในพื้นที่ตำบลนาทรายที่มีประชาชนจำนวนหนึ่งที่เคยไปมีส่วนร่วมประท้วงแต่เป็นเพียงระยะเวลาสั้นๆ บุ่งเน้นที่การเมืองระดับชาติเท่านั้น และเกยมผู้ได้รับบาดเจ็บจากการประท้วงดังกล่าวด้วย

ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดำเนิน ลักษณะ โยชิน (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลนครลำปาง พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบบประชาธิปไตย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน ได้แก่ ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ด้านการไปใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง ทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมือง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการเข้าร่วมชุมชนประท้วงทางการเมือง

การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ไม่หลากหลาย ทำให้ขาดการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องและไม่ต่อเนื่อง การระบบสนับสนุนภูมิปัญญาสิทธิราชเป็นระบบของประชาธิปไตย ประชาชนได้รับความรู้จากระบบเรียนการสอน การฝึกอบรม การรณรงค์ หรือกิจกรรมต่างของรัฐ เพื่อส่งเสริมประชาธิปไตย

ข้อเสนอแนะ

จากผลจากการวิจัย เรื่อง รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบบของประชาธิปไตยของประชาชนในตำบลนาทราย อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านความรู้ ประชาชนที่ตอบแบบสอบถามหัวข้อ การเมือง คือการต่อสู้และร่วมมือกันเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการเมืองปกครองประเทศ ตอบถูกต้องน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50.3 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการเมืองเป็นการปักปูนที่ต้องการที่ต้องใช้อาชญากรรมต่อสู้เพื่อแย่งอำนาจ โดยการรัฐประหาร ควรแก้ไขโดยเสนอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความรู้แก่ประชาชนมากขึ้น

1.2 ด้านเทคโนโลยี ประชาชนที่ตอบแบบสอบถามหัวข้อ ระบบของประชาธิปไตยไม่สามารถประท้วง มีเทคโนโลยีต่ำที่สุด คิดเป็นร้อยละ 30.4 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการอาชญากรรม

เข้าใจว่าการประท้วงเป็นสิ่งผิดกฎหมาย ทั้งที่ทำการประท้วงนั้นไม่ใช่ความรุนแรงก็เป็นเรื่องที่คือ เป็นการแสดงความคิดเห็นอย่างหนึ่ง เพื่อให้รู้สึกเห็นความสำคัญและแก้ไขปัญหาของกลุ่มที่ประท้วง

1.3 ด้านการปฏิบัติ ประชาชนที่ตอบแบบสอบถามหัวข้อ สมัครเป็นตัวแทนกลุ่มหรือนักการเมือง มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4.1 ทั้งที่การสมัครเป็นการแสดงออกของบุคคลที่ให้ความสนใจที่ต้องการเข้ามาส่วนร่วมทางการเมืองมากที่สุด ควรส่งเสริมให้ประชาชนทั่วไป สมัครเป็นตัวแทนกลุ่มหรือนักการเมืองเพื่อจะมีส่วนเป็นผู้นำผลประโยชน์มาสู่กลุ่มของตน

1.4 จากผลการวิจัยสามารถนำรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบบประชาธิปไตยของประชาชน ไปใช้ในพื้นที่ดำเนินการราย

1.4.1 การนำเป็นองค์ความรู้ที่ได้ในพื้นที่ ประกอบในการอบรมให้ความรู้ ทั้งในและนอกสถานศึกษา

1.4.2 การนำไปปฏิบัติอาจต้องใช้ระบบการดำเนินการรูปแบบที่น่าเด่นด้วยมาข้างต้นอาจเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ หรือกลุ่มเป้าหมายต่างๆ ได้แก่ กลุ่มวัยเรียน กลุ่มวัยทำงาน กลุ่มอาชีพ กลุ่มผู้นำชุมชน กลุ่มเยาวชน กลุ่มจัดตั้งของรัฐ เป็นต้น

1.4.3 รูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบบประชาธิปไตยของประชาชน สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ทุกกลุ่มในสังคมของประเทศไทย

1.4.4 สิ่งที่ควรเพิ่มเติมต่อเนื่องจากการวิจัยครั้งนี้คือ ระยะเวลาในการนำไปทดลองใช้ต้องใช้ระยะเวลาที่ยาวนานอย่างน้อย 6 เดือนขึ้นไป เพื่อจะได้เห็นพัฒนาการของรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมือง ได้อย่างชัดเจนและเห็นเป็นรูปธรรม

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย

2.2 ควรนำไปทดลองใช้โดยใช้ระยะเวลาที่เหมาะสมเพื่อพัฒนาให้ได้รูปแบบที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ได้